

Studiedag Exoten

27 februari 2011

Zaete, Yerseke

**Praktische oplossingen voor Zuid - Noord
verzaaien van MZI-zaad**

Marnix van Stralen en Arjan Gittenberger

Doel:

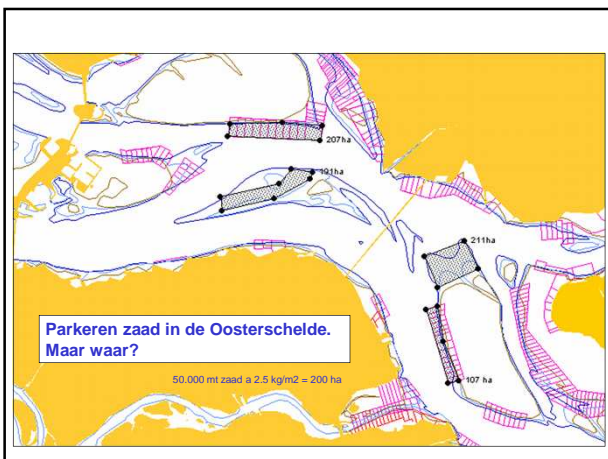
- Voorkomen dat exoten mee liften naar het Wad.

Maar ook:

- MZI-zaad tijdelijk parkeren i.v.m.:
 - > Herstel van oogst-stress
 - > Voorraadvorming
 - > Afharding tegen krabben vraat
- Direct verzaaien is second best, maar zeker een optie.

Opties:

- Handig parkeren zaad
- Mitigerende maatregelen tijdens transport

Vrije gronden – voor en nadelen

- Meest veilig.
- Extra ruimtebeslag.
- Inbreuk op draagkracht ?

Mitigerende maatregelen

- Zaad afvoeren in vroege voorjaar.
- Inleveren kweekpercelen ?
- Open planproces ?

Gebruik percelen – voor en nadelen

- Minder gedoe over ruimtegebruik
- Maar hoe zit het met risico's ?
 - > Uitwisseling tussen percelen, eerder gebruik, etc.
 - > Wat zit er al aan soorten ?
 - > Wanneer duiken die op ?
- Geen (extra) druk op draagkracht

- Lijkt de meest kansrijke optie.

Aanpak:

- Veel soorten in winterhalfjaar niet aanwezig.
 - > Tijdig overbrengen naar Wad.
 - > Watertemperatuur als criterium (verzaaien onder 10° C)

Maatregelen tijdens transport**Opgave**

- Er voor zorgen dat exoten die toch meegaan niet levend in de Waddenzee terechtkomen.
- Gaat om invasieve exoten die niet al in de Waddenzee zitten.
- > Inventarisatie soorten op percelen (gestart jan. 2011, GIMARES)

Tijdens transport

Behandeling onderweg

- Gericht op soorten die niet vanzelf al doodgaan
- Behandeling mag niet schadelijk zijn voor milieu
- Idem voor het mosselzaad zelf.

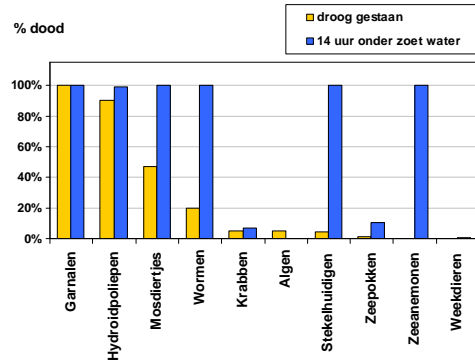
Opties

- Droogstand / onderdompeling / besproeien / ...
- Zoetwater, Zout, chloor,
- Gebruik maken van omstandigheden onderweg (route binnendoor)
- Combinaties daarvan.

> Eerste experimenten a/b ZZ9 (jan 2011, GIMARES)

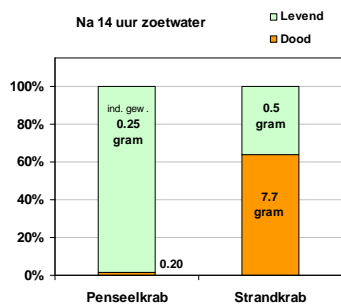
Overleving soortengroepen

Testen a/b ZZ9, 5 januari
20 x 1.5 kg mosselen, onbehandeld
20 x 1.5 kg mosselen 14 uur onder zoet water

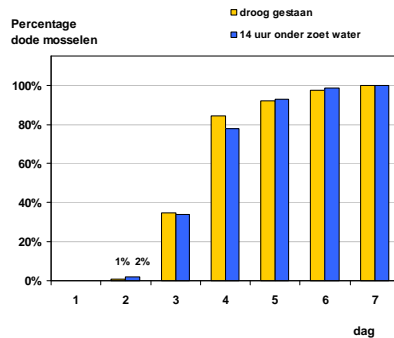
Overleving krabben

Soort en grootte afhankelijk (voorbeeld)

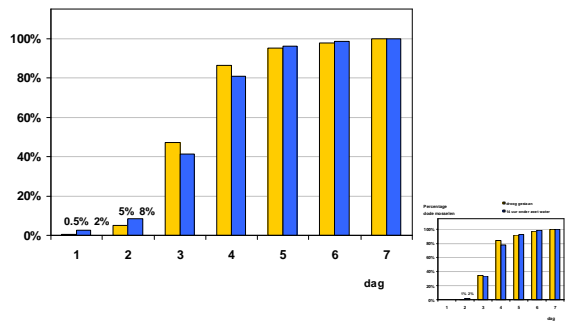
Overleving mosselen

1000 mosselen per behandeling
Bewaard bij 19 °C
Dagelijks op dode en gapers
Gevolgd tot alles dood was

Overleving mosselen

Percentage dode mosselen & gapende mosselen

Resumé

Tijdelijk parkeren MZI-zaad is wenselijk / nodig
Percelen komen als eerste in aanmerking
Selectie op basis van afwezigheid exoten (monitoring loopt)

Overbrengen naar het Wad in voorjaar, voor datum X

- Seizoen exoten
- Draagkracht
- Watertemperatuur (strengheid winter)

Mitigerende maatregelen onderweg

- Droogstand / onderdompeling / besproeien / ...
- Zoetwater, Zout, chloor,
- Omstandigheden onderweg
- Combinaties daarvan.

Moet ook praktisch uitvoerbaar en controleerbaar zijn.

Graag reacties en ideeën ?

Ook voor de discussie groepjes vanmiddag.